

بررسی ارتباط اشتیاق تحصیلی و خوش بینی تحصیلی در شکل گیری رفتار مدنی تحصیلی

همراه با نقش واسطه‌ای راهبردهای خودنظم بخشی انگیزشی

عاطفه جلالی فضل آبادی^۱، مهشید تجربه کار^۲، سمیه پور احسان^۳

چکیده

این پژوهش با هدف بررسی ارتباط اشتیاق تحصیلی و خوش بینی تحصیلی در شکل گیری رفتار مدنی تحصیلی همراه با نقش واسطه‌ای راهبردهای خودنظم بخشی انگیزشی انجام شد. جامعه آماری، دانشجویان مشغول به تحصیل دانشگاه شهید باهنر کرمان در سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۳۹۹ بود. به کمک روش نمونه گیری تصادفی خوشه ای چند مرحله ای ۳۰۲ نفر جهت نمونه آماری انتخاب گردید. ابزارهای اندازه گیری شامل پرسشنامه اشتیاق تحصیلی فردریکز و همکاران، پرسشنامه خوش بینی تحصیلی اسپنن - موران و همکاران، پرسشنامه رفتار مدنی تحصیلی گل پرور و پرسشنامه راهبردهای خودنظم بخشی انگیزشی ولترز بود. داده‌های ۴ پرسشنامه به وسیله تحلیل مسیر و رگرسیون چندگانه مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. ضریب همبستگی چند متغیری برای ترکیب اشتیاق تحصیلی با رفتار مدنی تحصیلی همراه با نقش واسطه‌ای راهبردهای خودنظم بخشی انگیزشی $MR=0/777$ و $RS=0/605$ و ضریب همبستگی چند متغیری برای ترکیب خوش بینی تحصیلی با رفتار مدنی تحصیلی همراه با نقش واسطه‌ای راهبردهای خودنظم بخشی انگیزشی $MR=0/795$ و $RS=0/621$ به دست آمد. بنابراین بین متغیرهای اشتیاق تحصیلی و خوش بینی تحصیلی با

---

^۱ کارشناسی ارشد روان شناسی تربیتی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه شهید باهنر، کرمان، ایران
^۲ دکتری روان شناسی، گروه روان شناسی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه شهید باهنر، کرمان، ایران
^۳ دکتری روان شناسی، گروه روان شناسی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه شهید باهنر، کرمان، ایران

رفتار مدنی تحصیلی همراه با نقش واسطه‌ای راهبردهای خودنظم بخشی انگیزشی همبستگی مستقیم و رابطه موازی وجود دارد.

واژه های کلیدی: اشتیاق تحصیلی، خوش‌بینی تحصیلی، رفتار مدنی تحصیلی، راهبردهای خودنظم بخشی انگیزشی

مقدمه

نظام آموزش عالی یکی از عناصر کلیدی توسعه انسانی در هر کشور است. رفتارهای مدنی آنگاه که در دانشجویان مورد مطالعه قرار می‌گیرد، لازم است تا تحت عنوان رفتارهای مدنی تحصیلی^۱ مورد اطلاق قرار گیرد. رفتار مدنی یکی از ابعاد مهم جامعه شناختی سازمان های آموزشی از جمله دانشگاه ها می باشد. در عرصه تحصیلی، رفتار مدنی به رفتارهای کمک کننده به همکار، سرپرست و دانشجو اطلاق می شود و از آن جمله می توان به کمک کردن به همکار با حجم بالای کار یا انجام تکالیف خاص برای دانشجویان با سطح علمی بالا یا پایین اشاره کرد (رضایی، سبزواری و گروسی، ۱۳۹۴). رفتارهای مدنی تحصیلی، رفتارهایی داوطلبانه، انسان دوستانه، ارزشی و اخلاقی هستند که اغلب بدون چشم داشت توسط دانشجویان به مرحله اجرا در می آیند (افراننده، پورابولی و سبزواری، ۱۳۹۶).

یکی از عواملی که بر رفتار مدنی تحصیلی تاثیر می گذارد اشتیاق تحصیلی^۲ است. اشتیاق دانشجویان به تحصیل متغیر مهمی است تا جایی که از آن به عنوان یک منادی مهم یادگیری یاد می شود. این متغیر همچنین به عنوان نقطه محوری اکثر نظریات مربوط به افت تحصیلی^۳ به حساب می آید (عزیزی و اوجی نژاد، ۱۳۹۸).

---

^۱ Academic civic behaviors

^۲ Academic passion

^۳ Academic failure

خوش‌بینی تحصیلی^۱ نیز در رفتار مدنی تحصیلی دانشجویان عامل اثرگذاری است. خوش‌بینی تحصیلی شبیه به خوش‌بینی کلی است؛ با این تفاوت که خوش‌بینی تحصیلی متمرکز بر حوزه زندگی تحصیلی است (نقی بیرانوند، قدم پور و صادقی، ۱۳۹۷). خوش‌بینی تحصیلی، جمعی از باورهای مرتبط با قوت‌ها و ظرفیت‌های درونی دانشگاه به منظور رسیدن به پیشرفت تحصیلی می‌باشد. این باورها مبتنی بر تأکید تحصیلی، کارآمدی و اعتماد می‌باشد. آن‌ها با ترکیب هم محیط مثبتی را برای دانشگاه ایجاد می‌نمایند (رحیمی، ۱۳۹۵).

یکی از متغیرهای بسیار مهم در شکل‌گیری رفتار مدنی تحصیلی که می‌تواند همزمان بر متغیرهای اشتیاق تحصیلی و خوش‌بینی تحصیلی تأثیرگذار باشد، خودنظم‌دهی انگیزشی^۲ است. خودگردانی یا خودتنظیمی یا خودنظم‌دهی، مستلزم توانایی فرد در تأثیرگذاری بر رفتار خود به جای واکنش مکانیکی در برابر محیط است. دانشجویانی که در یادگیری خودتنظیمی دخیل می‌شوند می‌توانند فرآیند پیشرفت خود را به سمت اهداف تعیین شده، مورد نظارت قرار دهند و به همین دلیل قادرند تا بر کارایی رویکردهای یادگیری خود تمرکز کنند؛ بنابراین، این دانشجویان ضمن این که از سطوح فراشناختی بالایی برخوردارند، فعالیت‌های یادگیری خود را از نظر انگیزش‌های درونی کاملاً جالب و ارزشمند محسوب می‌کنند و از سطح بالایی از خودکارآمدی (یعنی داشتن شناخت و انگیزه مناسب یادگیری) برخوردارند و در رفتارهای یادگیری بسیار پایدار هستند و به همین دلیل سطح یادگیری خود را به سطح پیشینه می‌رسانند (درتاج و افشاریان، ۱۳۹۵).

به عقیده ولترز (۱۹۹۹) خودنظم‌دهی انگیزشی از مقوله‌هایی است که با الگوهای خودنظم‌دهی یادگیری تناسب و هماهنگی دارد. خودانگیختگی از ویژگی‌های فراگیران خودتنظیم شناخته شده است، چنان که این افراد علاوه بر توانایی‌های شناختی و مهارت‌های اداره خود، تمایلات انگیزشی^۳ دارند که باید شناخته، مهار و جهت‌دهی گردد. به طور کلی محقق‌ها برآنند که فراگیران خودنظم

---

^۱ Academic optimism

^۲ Motivational self-regulatory

^۳ Motivational tendencies

دهنده، افرادی هستند که باورهای انگیزشی سازش یافته و نگرش های مثبت تری به یادگیری و راهبردهای شناختی دارند و از لحاظ فراشناختی نیز مهارت استفاده از این راهبردها را به خوبی دارند (سیف، لطیفیان و بشاش، ۱۳۸۵). بدین سبب مطالعه رابطه بین خودنظم دهی انگیزشی و سایر عوامل موثر بر یادگیری و پیشرفت تحصیلی فراگیران مورد توجه متخصصان تعلیم و تربیت و روان شناسان بوده است.

مطالعه ای توسط نصیری و حیدری (۱۳۹۹) با عنوان "نقش رفتار مدنی تحصیلی در خوش بینی تحصیلی دانشجویان: آزمون نقش هوش اخلاقی"^۱ انجام گرفت. روش پژوهش توصیفی از نوع مطالعات همبستگی و مدل یابی معادلات ساختاری بود. ابزار گردآوری داده های پژوهش سه پرسشنامه رفتار مدنی تحصیلی گل پرور (۱۳۸۹)، هوش اخلاقی لینک و کیل (۲۰۰۸) و پرسشنامه خوش بینی تحصیلی اسچن - موران و همکاران (۲۰۱۳) بود. نتایج نشان داد متغیر رفتار مدنی تحصیلی دارای اثر مستقیم مثبت (۰/۵۵)، اثر غیرمستقیم مثبت (۰/۱۲۶) و اثر کل مثبت (۰/۶۷) و معنادار بر متغیر خوش بینی تحصیلی در سطح ۰/۰۵ است. هوش اخلاقی دارای اثر مستقیم مثبت (۰/۲۳) و اثر کل مثبت (۰/۲۳) و رابطه معنادار با متغیر خوش بینی تحصیلی در سطح ۰/۰۵ دارد. همچنین متغیرهای رفتار مدنی تحصیلی و هوش اخلاقی پژوهش قادر به تبیین ۴۴٪ واریانس متغیر خوش بینی تحصیلی می باشند و این بدین معنی است که بین رفتار مدنی تحصیلی و هوش اخلاقی با خوش بینی تحصیلی همبستگی وجود دارد و در حقیقت نتیجه کلی این است که رفتار مدنی تحصیلی و هوش اخلاقی اثر مثبت، مستقیم و معنادار بر خوش بینی تحصیلی دارند.

مطالعه ای توسط فیضی جاریحانی و زینالی (۱۳۹۸) با عنوان "مدل رفتار مدنی تحصیلی دانش آموزان دبیرستانی: نقش عشق به یادگیری و اشتیاق تحصیلی با میانجیگری شکفتگی تحصیلی"^۱ انجام گرفت. این پژوهش توصیفی از نوع همبستگی بود. ابزارهای پژوهش شامل پرسشنامه های رفتارهای مدنی تحصیلی (گل پرور، ۱۳۸۹)، عشق به یادگیری (مک فارلن، ۲۰۰۳)، اشتیاق تحصیلی

---

^۱ Moral intelligence

فردریکز و همکاران، ۲۰۰۴) و شکفتگی تحصیلی^۱ (داینر و همکاران، ۲۰۰۸) بودند. نتایج نشان داد عشق به یادگیری و اشتیاق تحصیلی بر شکفتگی تحصیلی و عشق به یادگیری، اشتیاق تحصیلی و شکفتگی تحصیلی بر رفتارهای مدنی تحصیلی دانش‌آموزان دبیرستانی تاثیر مستقیم، مثبت و معنادار داشت. همچنین عشق به یادگیری و اشتیاق تحصیلی از طریق شکفتگی تحصیلی بر رفتارهای مدنی تحصیلی دانش‌آموزان دبیرستانی تاثیر غیرمستقیم، مثبت و معنادار داشت ($p < 0/01$). بنابراین نتایج حاکی از تاثیر مثبت عشق به یادگیری و اشتیاق تحصیلی بر شکفتگی تحصیلی جهت بهبود رفتارهای مدنی تحصیلی دانش‌آموزان دبیرستانی می‌باشند.

مطالعه ای توسط بانی و هان (۲۰۱۹) با عنوان "اشتیاق تحصیلی و نتایج تجربی دانشجویان از یادگیری در دانشگاه تحقیقاتی: اعتبارسنجی ابزار" انجام گرفت. هدف این پژوهش بررسی دو متغیر اشتیاق تحصیلی و توانایی یادگیری خودگزارشی^۲ در دانشجویان یکی از دانشگاه های تحقیقاتی ایالات متحده امریکا بود. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از تحلیل عاملی اکتشافی استفاده شد. نتایج نشان داد ارتباط مثبت و معنی داری مابین اشتیاق تحصیلی و توانایی یادگیری خود گزارشی وجود دارد.

مطالعه ای توسط اسچنن - موران و همکاران (۲۰۱۳) با عنوان "خوش‌بینی تحصیلی دانش‌آموزان: تحلیل عاملی تاییدی" انجام گرفت. هدف این پژوهش بررسی متغیرهای مرتبط با اعتماد دانش‌آموزان به معلمان، درک دانش‌آموزان از مطبوعات علمی و شناخت دانش‌آموزان از مدرسه بود. افراد نمونه شامل دانش‌آموزان ۴۹ مدرسه ابتدایی، راهنمایی و دبیرستان در یک منطقه شهری بودند. ابزار گردآوری داده ها، سه پرسشنامه اعتماد دانش‌آموزان به معلمان (آدامز و فورسیت)، درک دانش‌آموزان از مطبوعات علمی (والکل)، و شناخت دانش‌آموزان از مدرسه (هوی و همکاران) بود. تجزیه و تحلیل داده‌ها با استفاده از تحلیل عاملی تاییدی انجام شد. نتایج نشان دهنده وجود ارتباط قوی و معنی دار مابین هر سه متغیر بود. خوش‌بینی تحصیلی دانش‌آموزان تاثیر مستقیم و معنی داری بر روی پیشرفت تحصیلی دارد ($p < 0/01$ و $b = 0/73$)؛ در حالی که درصد دانشجویان واجد شرایط برای دریافت ناهار

---

^۱ Academic flourishing

^۲ Self-report

ارتباط منفی و معنی داری با پیشرفت تحصیلی دارد ($p < 0/01$ و $b = -0/73$).

با در نظر گرفتن مطالعات انجام شده تا به الان می توان بیان کرد که رفتار مدنی در میان دانشجویان ماهیتی متفاوت از رفتارهای مدنی در میان اساتید و مدیران در محیط های آموزشی و تحصیلی دارد. در نگاهی جزئی، رفتارهای مدنی تحصیلی به رفتارهایی اطلاق می شود که ماهیتی ارادی و اختیاری دارند، جنبه رسمی و تعریف شده در شرح اعمال و رفتارهای تحصیلی دانشجویان ندارند، ولی به واسطه تعامل جویی اجتماعی^۱ انسان همراه با انگیزه های نوع دوستی، یاری رسانی، مشارکت فراتر از نقش های رسمی و مشارکت در اجرای قوانین، مقررات و رسوم آموزشی به مرحله اجرا درمی آیند (بندورا، ۲۰۰۰). همچنین با توجه به بررسی های انجام شده تاکنون مطالعه ای که نقش دو متغیر اشتیاق تحصیلی و خوش بینی تحصیلی بر روی رفتار مدنی تحصیلی و همچنین نقش واسطه ای راهبردهای خودنظم دهی انگیزشی را همزمان بررسی کند، انجام نشده است. در صورتی که نتایج این تحقیق چندین فرضیه پژوهش حاضر را تایید کند می توان با تقویت متغیرهای مستقل و متغیر واسطه ای رفتار مدنی تحصیلی را بهبود بخشید. لذا بررسی این ویژگی ها در افراد بخصوص دانشجویان به عنوان نیروی انسانی آینده کشور اهمیت پیدا می کند. همچنین با توجه به مطالب فوق به نظر می رسد متغیرهای اشتیاق تحصیلی و خوش بینی تحصیلی می تواند در شکل گیری رفتار مدنی تحصیلی دانشجویان اثرگذار باشند. همچنین راهبردهای خودنظم دهی انگیزشی نیز می تواند نقش واسطه ای را در ارتباط مابین دو متغیر اشتیاق تحصیلی و خوش بینی تحصیلی با رفتار مدنی تحصیلی داشته باشد. بنابراین بررسی نقش این متغیرها بر روی رفتار مدنی تحصیلی ضروری به نظر می رسد.

لازم به ذکر است عوامل موثر بر متغیر رفتار مدنی تحصیلی دانشجویان و همچنین نقش واسطه ای متغیر راهبردهای خودنظم بخشی انگیزشی در رابطه مابین متغیرهای تاثیرگذار بر رفتار مدنی تحصیلی در تحقیق های پیشین بخصوص در ایران کمتر مورد بررسی قرار گرفته است؛ به همین دلیل پژوهش حاضر در پی پاسخ به این سوال است که آیا اشتیاق تحصیلی و خوش بینی تحصیلی در شکل گیری

---

^۱ Social interaction

رفتار مدنی تحصیلی همراه با نقش واسطه‌ای راهبردهای خودنظم بخشی انگیزشی ارتباط دارد؟

اهداف این پژوهش ۱- بررسی رابطه اشتیاق تحصیلی با رفتار مدنی تحصیلی با توجه به نقش واسطه‌ای راهبردهای خودنظم بخشی انگیزشی، ۲- بررسی رابطه خوش‌بینی تحصیلی با رفتار مدنی تحصیلی با توجه به نقش واسطه‌ای راهبردهای خودنظم بخشی انگیزشی، ۳- بررسی نقش واسطه‌ای راهبردهای خودنظم بخشی انگیزشی در رابطه اشتیاق تحصیلی با رفتار مدنی تحصیلی و ۴- بررسی نقش واسطه‌ای راهبردهای خودنظم بخشی انگیزشی در رابطه خوش‌بینی تحصیلی با رفتار مدنی تحصیلی می‌باشند.

روش تحقیق

روش تحقیق حاضر توصیفی از شاخه پیمایشی، از نوع همبستگی و جزء مطالعات کاربردی است. جامعه آماری پژوهش حاضر ۱۴۰۰۰ نفر از دانشجویان دانشگاه شهید باهنر کرمان است که در سال تحصیلی ۱۳۹۹-۱۴۰۰ مشغول به تحصیل بودند. روش نمونه‌گیری، تصادفی خوشه‌ای چند مرحله‌ای^۱ می‌باشد. از مزیت‌های عمده این روش جلوگیری از اتلاف وقت و صرفه‌جویی در منابع مالی است. به کمک نمونه‌گیری خوشه‌ای چند مرحله‌ای از میان جامعه مذکور تعداد ۳۰۲ نفر به عنوان حجم نمونه آماری انتخاب گردید.

ابزارهای اندازه‌گیری

پرسشنامه اشتیاق تحصیلی توسط فردریکز و همکاران (۲۰۰۴): در پژوهش حاضر برای سنجش اشتیاق تحصیلی دانش‌آموزان از پرسشنامه اشتیاق تحصیلی فردریکز، بلومنفیلد و پاریس (۲۰۰۴)، مشتمل بر ۱۵ گویه استفاده شد که این گویه‌ها؛ سه خرده‌مقیاس رفتاری، عاطفی و شناختی را در میان دانشجویان اندازه‌گیری می‌کنند. سؤالات ۱، ۲، ۳، ۴ مربوط

---

^۱ Multi-Stage cluster

به خرده مقیاس اشتیاق رفتاری و سؤالات ۵، ۶، ۷، ۸، ۹، ۱۰ مربوط به اشتیاق عاطفی و سؤالات ۱۱، ۱۲، ۱۳، ۱۴، ۱۵ نیز مربوط به خرده مقیاس اشتیاق شناختی می باشد. پاسخ هر کدام از گویه ها دارای نمرات یک تا پنج می باشد که از خیلی کم=۱ تا خیلی زیاد=۵ را شامل می شود. قابل ذکر است در پژوهش حاضر نمره کل مقیاس اشتیاق تحصیلی مورد نظر بوده است.

برای بررسی روایی این پرسشنامه از روش روایی محتوا استفاده شد. به همین خاطر پرسشنامه به تعدادی از صاحب نظران و متخصصین حوزه داده شد و از آن ها در مورد سؤالات نظرخواهی گردید که به اتفاق پرسشنامه را تایید نمودند. پایایی پرسشنامه حاضر، به روش آلفای کرونباخ ۰/۷۰ برآورد شد.

پرسشنامه خوش بینی تحصیلی اسچنن - موران و همکاران (۲۰۱۳): در پژوهش حاضر برای سنجش خوش بینی تحصیلی دانش آموزان از پرسشنامه خوش بینی تحصیلی اسچنن - موران و همکاران (۲۰۱۳)، مشتمل بر ۲۸ گویه استفاده شد. این پرسشنامه شامل سه خرده مقیاس تاکید تحصیلی (۸ گویه)، اعتماد دانش آموزان به معلمان (۱۰ گویه) و یگانگی به مدرسه (۱۰ گویه) است. این پرسشنامه بر اساس مقیاس ۵ درجه ای لیکرت از خیلی کم (۱) تا خیلی زیاد (۵) تنظیم شده است. البته شیوه نمره گذاری سؤالات ۱۷، ۲۳ و ۲۸ به صورت معکوس است. طریقه نمره گذاری بدین صورت است که ابتدا نمره ۳ سوال ۱۷، ۲۳ و ۲۸ باید معکوس شود. سپس نمره تمام سؤالات باهم جمع می گردد و نمره کل خوش بینی تحصیلی بدست می آید. برای به دست آوردن نمره ابعاد یا نمره مولفه ها به صورت زیر عمل می شود:

- تاکید تحصیلی^۱: مجموع نمرات پاسخ های داده شده به سوال های ۱۱ تا ۱۸.
- اعتماد دانش آموزان به معلمان: مجموع نمرات پاسخ های داده شده به سوال

---

^۱ Academic emphasis

های ۱ تا ۱۰.

- یگانگی به مدرسه: مجموع نمرات پاسخ های داده شده به سوال های ۱۹ تا ۲۸.

قابل ذکر است در پژوهش حاضر نمره کل مقیاس اشتیاق تحصیلی مورد نظر بوده است.

برای بررسی روایی این پرسشنامه از روش روایی محتوا استفاده شد. پرسشنامه به تعدادی از صاحب نظران و متخصصین حوزه داده شد. از آن ها در مورد سوالات نظرخواهی گردید که به اتفاق پرسشنامه را تایید نمودند. برای بررسی پایایی، پرسشنامه در اختیار ۱۵ نفر از اساتید و کارشناسان حوزه روانشناسی تربیتی قرار گرفت که آن را تکمیل کنند. سپس پایایی آن محاسبه گردید. آلفای کرونباخ این پرسشنامه ۰/۸۳۶ به دست آمد که مطلوب ارزیابی می گردد.

پرسشنامه رفتار مدنی تحصیلی گل پرور (۱۳۸۹): در پژوهش حاضر برای سنجش رفتار مدنی تحصیلی دانش آموزان از پرسشنامه رفتار مدنی تحصیلی گل پرور (۱۳۸۹)، مشتمل بر ۲۱ گویه استفاده شد. مولفه های این پرسشنامه به شرح زیر می باشد:

- یاری رسانی و مشارکت اجتماعی شامل سوالات: ۱، ۴، ۷، ۱۰، ۱۲، ۱۴، ۱۶، ۱۸ (۸ گویه).

- پای بندی به قواعد شامل سوالات: ۲، ۵، ۸، ۱۱، ۱۳، ۱۵، ۱۷، ۱۹، ۲۰، ۲۱ (۱۰ گویه).

- برقراری روابط صمیمانه شامل سوالات: ۳، ۶، ۹ (۳ گویه).

شیوه نمره گذاری این پرسشنامه براساس طیف ۷ درجه ای لیکرت یعنی هرگز=۱ تا همیشه=۷ است. دامنه نمرات مقیاس از ۲۱ تا ۱۴۷ می باشد. بدیهی است هر چه نمره بالاتر باشد نشان دهنده رفتار مدنی تحصیلی بهتر خواهد بود.

نتایج از حاصل مطالعه گل پرور (۱۳۸۹) بیانگر روایی مناسب پرسشنامه رفتار مدنی

تحصیلی برای استفاده در جامعه ایران است. پایایی پرسشنامه نیز با استفاده از آلفای کرونباخ محاسبه شد. برای این منظور پرسشنامه در اختیار ۱۵ نفر از اساتید و کارشناسان حوزه روانشناسی تربیتی قرار گرفت. تکمیل و سپس پایایی آن ها محاسبه گردید. آلفای کرونباخ این پرسشنامه ۰/۹۱۵ به دست آمد که مطلوب ارزیابی می گردد.

پرسشنامه راهبردهای خودنظم بخشی انگیزشی ولترز (۱۹۹۹): در پژوهش حاضر برای سنجش راهبردهای خودنظم بخشی انگیزشی در دانش آموزان از پرسشنامه راهبردهای خودنظم بخشی انگیزشی ولترز (۱۹۹۹)، مشتمل بر ۲۷ گویه استفاده شد که دارای ۵ مولفه ارتقای علاقه، گفتگوی درونی عملکرد، گفتگوی درونی در باره تسلط، خود پاداش دهی و کنترل محیط است. پاسخ هر کدام از گویه ها دارای نمرات یک تا پنج می باشد که از کاملاً مخالفم = ۱ تا کاملاً موافقم = ۵ را شامل می شود.

برای بررسی روایی این پرسشنامه از روش روایی محتوا استفاده شد. پرسشنامه به تعدادی از صاحب نظران و متخصصین حوزه داده شد. از آن ها در مورد سوالات نظرخواهی گردید که به اتفاق پرسشنامه را تایید نمودند. پایایی پرسشنامه نیز با استفاده از آلفای کرونباخ محاسبه شد. آلفای کرونباخ این پرسشنامه ۰/۷۷۰ به دست آمد که مطلوب ارزیابی می گردد.

جهت جمع آوری اطلاعات کمی، پرسشنامه ها در بین نمونه آماری انتخاب شده، توزیع می شود تا آنها را تکمیل نمایند. پس از جمع آوری پرسشنامه ها، داده ها با نرم افزار SPSS 20 مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. به منظور آزمون فرضیه های این پژوهش و پی بردن به وجود روابط معنادار بین متغیرها از روش های تحلیل مسیر^۱ و رگرسیون چندگانه^۲ موجود در آمار استنباطی استفاده گردید.

فرضیه های تحقیق

---

^۱ Path analysis

^۲ Multiple regression

فرضیه اول: بین اشتیاق تحصیلی با رفتار مدنی تحصیلی همراه با نقش واسطه‌ای راهبردهای خودنظم بخشی انگیزشی رابطه وجود دارد.

جدول ۱-۵: رگرسیون چندگانه اشتیاق تحصیلی با رفتار مدنی تحصیلی همراه با نقش واسطه‌ای راهبردهای خودنظم بخشی انگیزشی با روش ورود (Enter)

ضریب رگرسیون (β)	نسبت F احتمال p	ضریب تعیین (RS) R ²	همبستگی چندگانه MR	روش آماری Enter	
				متغیرهای پیش‌بین ↓	متغیر ملاک
B= -۰/۱۲۴ t= -۰/۴۷۵ p= ۰/۶۳	F= ۷۵/۸۸ p= ۰/۰۰۱	۰/۶۰۵	۰/۷۷۷	ثابت	اشتیاق تحصیلی
B= ۰/۰۸۷ β = ۰/۰۷۹ t= ۱/۱۹ p= ۰/۲۳				رفتار مدنی تحصیلی	
B= ۰/۱۲۱ β = ۰/۷۵۱ t= ۱۱/۳۷ p= ۰/۰۰۱				خودنظم بخشی انگیزشی	

** معناداری حتی در سطح ۰/۰۱ * معناداری حتی در سطح ۰/۰۵

همان طوری که در جدول فوق نشان داده شده است، طبق نتایج حاصل از تحلیل رگرسیون با روش ورود (Enter)، ضریب همبستگی چند متغیری برای ترکیب اشتیاق تحصیلی با رفتار مدنی تحصیلی همراه با نقش واسطه‌ای راهبردهای خودنظم بخشی انگیزشی برابر با $MR=۰/۷۷۷$ و $RS=۰/۶۰۵$ می‌باشد که در سطح خطای ۰/۰۵ معنادار می‌باشد. بنابراین فرضیه تأیید می‌گردد. با توجه به مقدار ضریب تعیین (RS)، مشخص شده که ۶۰ درصد واریانس اشتیاق تحصیلی توسط متغیرهای (رفتار

مدنی تحصیلی، راهبردهای خودنظم بخشی انگیزشی) قابل تبیین می باشد. از میان متغیرهای مذکور خودنظم بخشی انگیزشی با مقدار $t=11/37$ و سطح معناداری $p=0/001$ (با رابطه‌ای مثبت) در سطح خطای $0/05$ معنادار می باشد. همچنین متغیر رفتار مدنی تحصیلی با مقدار $t=1/19$ و سطح معناداری $p=0/23$ در سطح خطای $0/05$ معنادار نمی باشد. لازم به ذکر است که اشتیاق تحصیلی با رفتار مدنی تحصیلی همراه با نقش واسطه‌ای راهبردهای خودنظم بخشی انگیزشی دارای همبستگی خطی و موازی هستند. به همین جهت می توان بیان داشت که هرچه میزان اشتیاق تحصیلی در سطح بالایی باشد به همان نسبت رفتار مدنی تحصیلی همراه با نقش واسطه‌ای راهبردهای خودنظم بخشی انگیزشی به سمت بالا میل می کند. همچنین می توان ذکر کرد که این نتیجه می تواند حالت عکس نیز داشته باشد.

فرضیه دوم: بین خوش بینی تحصیلی با رفتار مدنی تحصیلی همراه با نقش واسطه‌ای راهبردهای خودنظم بخشی انگیزشی رابطه وجود دارد.

جدول ۲-۵: رگرسیون چندگانه خوش بینی تحصیلی با رفتار مدنی تحصیلی همراه با نقش واسطه‌ای راهبردهای خودنظم

بخشی انگیزشی با روش ورود (Enter)

ضریب رگرسیون (β)	نسبت F احتمال p	ضریب تعیین (RS) R ²	همبستگی چندگانه MR	روش آماری Enter	
				متغیرهای پیش بین ↓	متغیر ملاک
B= -0/129 t= -0/487 p =0/64	F= 75/88 p=0/001	0/621	0/795	ثابت	روش بینی تحصیلی
B= 0/067 $\beta=0/059$ t= 1/44 p =0/28				رفتار مدنی تحصیلی	
B= 0/118 $\beta=0/788$ t= 11/89 p =0/001				خودنظم بخشی انگیزشی	

** معناداری حتی در سطح ۰/۰۱ * معناداری حتی در سطح ۰/۰۵

همان طوری که در جدول فوق نشان داده شده است، طبق نتایج حاصل از تحلیل رگرسیون با روش ورود (Enter)، ضریب همبستگی چند متغیری برای ترکیب خوش‌بینی تحصیلی با رفتار مدنی تحصیلی همراه با نقش واسطه‌ای راهبردهای خودنظم بخشی انگیزشی برابر با $MR=0/795$ و $RS=0/621$ می‌باشد که در سطح خطای ۰/۰۵ معنادار می‌باشد. بنابراین فرضیه تأیید می‌گردد. با توجه به مقدار ضریب تعیین (RS)، مشخص شده که ۶۲ درصد واریانس خوش‌بینی تحصیلی توسط متغیرهای (رفتار مدنی تحصیلی، راهبردهای خودنظم بخشی انگیزشی) قابل تبیین می‌باشد. از میان متغیرهای مذکور خودنظم بخشی انگیزشی با مقدار $t=11/89$ و سطح معناداری $p=0/001$ (با رابطه‌ای مثبت) در سطح خطای ۰/۰۵ معنادار می‌باشد. همچنین متغیر رفتار مدنی تحصیلی با مقدار $t=1/44$ و سطح معناداری $p=0/28$ در سطح خطای ۰/۰۵ معنادار نمی‌باشد. لازم به ذکر است که خوش‌بینی تحصیلی با رفتار مدنی تحصیلی همراه با نقش واسطه‌ای راهبردهای خودنظم بخشی انگیزشی دارای همبستگی خطی و موازی هستند. به همین جهت می‌توان بیان داشت که هرچه میزان خوش‌بینی تحصیلی در سطح بالایی باشد به همان نسبت رفتار مدنی تحصیلی همراه با نقش واسطه‌ای راهبردهای خودنظم بخشی انگیزشی به سمت بالا میل می‌کند. همچنین می‌توان ذکر کرد که این نتیجه می‌تواند حالت عکس نیز داشته باشد.

فرضیه سوم: راهبردهای خودنظم بخشی انگیزشی در رابطه اشتیاق تحصیلی با رفتار مدنی تحصیلی نقش واسطه‌ای دارد.

جهت سنجش نقش واسطه‌ای راهبردهای خودنظم بخشی انگیزشی در رابطه اشتیاق تحصیلی با رفتار مدنی تحصیلی از دستور بوت استرپ Bootstrap در نرم افزار amos استفاده شد که براساس آن با چندین بار نمونه‌گیری و در فاصله اطمینان ۰/۹۰ کمترین و بیشترین میزان رابطه غیرمستقیم متغیر راهبردهای خودنظم بخشی انگیزشی در رابطه اشتیاق تحصیلی با رفتار مدنی تحصیلی به دست آمد. نتایج حاصل در جدول ذیل گزارش شده است.

جدول ۳-۵: ضرایب مسیرهای غیرمستقیم راهبردهای خودنظم بخشی انگیزشی در رابطه اشتیاق تحصیلی با رفتار مدنی

تحصیلی در الگوی نهایی

P	حد متوسط اثر غیرمستقیم β	حد بالای اثر غیرمستقیم β	حد پایین اثر غیرمستقیم β	مسیر
۰/۰۰۱	۰/۳۶	۰/۴۹	۰/۲۳	مدنی تحصیلی ← راهبردهای خودنظم بخشی انگیزشی ← اشتیاق تحصیلی

تجزیه و تحلیل داده‌ها از طریق آزمون Bootstrap نشان می‌دهد که سطح معنی داری کوچکتر از ۰/۰۵ هست ($P < ۰/۰۵$ ، $\beta = ۰/۳۶$). نتایج نشان می‌دهد که راهبردهای خودنظم بخشی انگیزشی در رابطه اشتیاق تحصیلی با رفتار مدنی تحصیلی نقش واسطه‌ای دارد. مقدار β برابر ۰/۳۶ می‌باشد و این بدان معناست که ۰/۳۶ درصد از رابطه اشتیاق تحصیلی با رفتار مدنی تحصیلی از طریق راهبردهای خودنظم بخشی انگیزشی تبیین می‌شود.

فرضیه چهارم: راهبردهای خودنظم بخشی انگیزشی در رابطه خوش‌بینی تحصیلی با رفتار مدنی تحصیلی نقش واسطه‌ای دارد.

جهت سنجش نقش واسطه‌ای راهبردهای خودنظم بخشی انگیزشی در رابطه خوش‌بینی تحصیلی با رفتار مدنی تحصیلی از دستور بوت استرپ Bootstrap در نرم افزار amos استفاده شد که براساس آن با چندین بار نمونه‌گیری و در فاصله اطمینان ۰/۹۰ کمترین و بیشترین میزان رابطه غیرمستقیم متغیر راهبردهای خودنظم بخشی انگیزشی در رابطه خوش‌بینی تحصیلی با رفتار مدنی تحصیلی به دست آمد. نتایج حاصل در جدول ذیل گزارش شده است.

جدول ۴-۵: ضرایب مسیرهای غیرمستقیم خودنظم بخشی انگیزشی در رابطه خوش بینی تحصیلی با رفتار مدنی تحصیلی در الگوی نهایی

مسیر	حد پایین اثر غیرمستقیم β	حد بالای اثر غیرمستقیم β	حد متوسط اثر غیرمستقیم β	P
مدنی تحصیلی ← راهبردهای خودنظم بخشی انگیزشی ← خوش بینی تحصیلی	۰/۲۱	۰/۳۷	۰/۲۹	۰/۰۰۱

تجزیه و تحلیل داده‌ها از طریق آزمون Bootstrap نشان می‌دهد که سطح معنی داری کوچکتر از ۰/۰۵ هست ($P < ۰/۰۵$ ، $\beta = ۰/۲۹$). نتایج نشان می‌دهد که راهبردهای خودنظم بخشی انگیزشی در رابطه خوش بینی تحصیلی با رفتار مدنی تحصیلی نقش واسطه‌ای دارد. مقدار β برابر ۰/۲۹ می‌باشد و این بدان معناست که ۰/۲۹ درصد از متغیر خوش بینی تحصیلی با رفتار مدنی تحصیلی از طریق راهبردهای خودنظم بخشی انگیزشی تبیین می‌شود.

بحث و نتیجه گیری

فرضیه اول به این امر اشاره دارد که بین اشتیاق تحصیلی با رفتار مدنی تحصیلی همراه با نقش واسطه‌ای راهبردهای خودنظم بخشی انگیزشی رابطه وجود دارد. لازم به ذکر است نتایج تحقیقات مذکور با مطالعات فیضی و زینالی (۱۳۹۸)، حق شناس (۱۳۹۵)، بانی و هان (۲۰۱۹)، پاتریک و همکاران (۲۰۰۰)، نجار اصل (۱۳۸۹) همخوانی دارد. لذا قابل تبیین است که یکی از مهمترین عوامل تاثیرگذار بر رفتار مدنی تحصیلی و یکی از ملزومات یادگیری، اشتیاق تحصیلی است که از عوامل

مثبت در موفقیت دانشجویان به شمار می آید و معمولاً به عنوان ساختار انگیزشی به کار برده می شود.

فرضیه دوم ادعا دارد که بین خوش بینی تحصیلی با رفتار مدنی تحصیلی همراه با نقش واسطه‌ای راهبردهای خودنظم بخشی انگیزشی رابطه وجود دارد. قابل ذکر است که نتایج به دست آمده با مطالعات واگنر (۲۰۰۸)، اسپنن و موران (۲۰۱۳)، نصیری و حیدری (۱۳۹۹)، مرادی و همکاران (۱۳۹۳) همخوانی دارد. در ادامه می توان تبیین کرد خوش بینی تحصیلی یک باور فردی است که متأثر از عوامل محیطی در فرد شکل می‌گیرد. این باور اشاره دارد به اینکه در صورت برقراری روابط اعتمادآمیز^۱ بین دانشجویان و کادر آموزشی وجود ویژگی‌های تاکید تحصیلی و اجتماعی در محیط و به دنبال آن شکل‌گیری احساس یگانگی با محیط، فرد در مسیر کسب رفتار مدنی تحصیلی همراه با نقش واسطه‌ای راهبردهای خودنظم بخشی انگیزشی، انگیزه بالایی کسب کرده و به موفقیت دست می‌یابد.

فرضیه سوم ادعا دارد که راهبردهای خودنظم بخشی انگیزشی در رابطه اشتیاق تحصیلی با رفتار مدنی تحصیلی نقش واسطه‌ای دارد. لازم به ذکر است نتایج تحقیقات مذکور با مطالعات فیضی و زینالی (۱۳۹۸)، حق شناس (۱۳۹۵)، بانی و هان (۲۰۱۹)، پاتریک و همکاران (۲۰۰۰)، نجار اصل (۱۳۸۹) همخوانی دارد. ۰/۳۶ درصد از رابطه اشتیاق تحصیلی با رفتار مدنی تحصیلی از طریق راهبردهای خودنظم بخشی انگیزشی تبیین می شود. به همین سبب این راهبردها در ارتباط اشتیاق تحصیلی و رفتار مدنی تحصیلی موثر بوده و موجب افزایش اشتیاق تحصیلی و بهبود رفتار مدنی تحصیلی دانشجویان می گردد.

فرضیه چهارم اشاره دارد که راهبردهای خودنظم بخشی انگیزشی در رابطه خوش بینی تحصیلی با رفتار مدنی تحصیلی نقش واسطه‌ای دارد. لازم به ذکر است که نتایج به دست آمده با مطالعات واگنر (۲۰۰۸)، اسپنن و موران (۲۰۱۳)، نصیری و حیدری (۱۳۹۹)، مرادی و همکاران (۱۳۹۳) همخوانی دارد. این بدان معناست که ۰/۲۹ درصد از متغییر خوش بینی تحصیلی با رفتار مدنی تحصیلی از طریق

---

^۱ Trustworthy relationships

راهبردهای خودنظم بخشی انگیزشی تبیین می شود. به همین خاطر راهبردهای یاد شده در ارتباط خوش بینی تحصیلی و رفتار مدنی تحصیلی اثرگذار بوده و باعث بالا رفتن خوش بینی تحصیلی و بهبود رفتار مدنی تحصیلی دانشجویان می شود.

محدودیت های این پژوهش از این قرار است. ۱- در خودارزیابی، افراد ممکن است خود را بهتر از آنچه هستند ارزیابی نمایند. بنابراین لازم است در تعمیم و بهره برداری از نتایج این تحقیق احتیاط شود. ۲- شیوع ویروس کرونا در حین فرایند انجام تحقیق موجب کند شدن روند پژوهش شد. پیشنهادات پژوهش حاضر نیز بدین شرح است. ۱- پیشنهاد می شود ارتباط اهمال کاری تحصیلی و خوش بینی تحصیلی در شکل گیری رفتار مدنی تحصیلی همراه با نقش واسطه ای راهبردهای خودنظم دهی تحصیلی بررسی شود. ۲- پیشنهاد می شود در سایر مراکز دانشگاهی شهرها و استان ها نیز انجام گیرد. ۳- پیشنهاد می شود در زمینه بررسی ارتباط اشتیاق تحصیلی و خوش بینی تحصیلی در شکل گیری رفتار مدنی تحصیلی همراه با نقش واسطه ای راهبردهای خودنظم بخشی انگیزشی، پژوهش های کیفی همچون فراتحلیل^۱ انجام گیرند.

مراجع فارسی

افرازنده، سارا؛ پورابولی، بتول و سبزواری، سکینه (۱۳۹۶). واکاوی میزان رعایت رفتارهای مدنی تحصیلی توسط دانشجویان پرستاری. آموزش پرستاری، ۶(۱)، ۹-۱۵.

حق شناس، محمد (۱۳۹۵). ارائه مدل علی روابط حمایت اجتماعی و رفتار مدنی تحصیلی با تاکید بر واسطه گری سرمایه های روانشناختی در میان دانشجویان دوره های مجازی دانشگاه شیراز. پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه پیام نور استان فارس.

درتاج، فریبرز و افشاریان، ندا (۱۳۹۵). ارزیابی ساختار عاملی پرسشنامه راهبردهای انگیزشی برای

---

^۱ Meta-Analysis

یادگیری در دانش آموزان ایرانی. فصلنامه اندازه‌گیری تربیتی، ۶(۲۳)، ۲۳-۴۳.

رضایی، محمدعلی؛ سبزواری، سکینه و گروسی، بهشید (۱۳۹۴). بررسی ارتباط سلامت معنوی و رفتارهای مدنی تحصیلی دانشجویان تحصیلات تکمیلی. گام‌های توسعه در آموزش پزشکی. مجله مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی، ۱۲(۲)، ۳۷۷-۳۸۷.

سیف، دیبا؛ لطیفیان، مرتضی و بشاش، لعیبا (۱۳۸۵). رابطه خودنظم‌دهی انگیزش با راهبردهای یادگیری و پیشرفت تحصیلی در درس ریاضی. مجله روانشناسی، ۱۰(۱)، ۱۰۶-۱۲۲.

عزیزی، بهنام و اوجی نژاد، احمدرضا (۱۳۹۸). نقش واسطه‌گری اشتیاق تحصیلی در رابطه بین جهت‌گیری هدف و خودکارآمدی تحصیلی. فصلنامه علمی- پژوهشی رهیافتی نو در مدیریت آموزشی، ۱۰(۳۹)، ۳۱۵-۳۳۶.

فیضی جاریحانی، فرانک و زینالی، علی (۱۳۹۸). مدل رفتار مدنی تحصیلی دانش‌آموزان دبیرستانی: نقش عشق به یادگیری و اشتیاق تحصیلی با میانجیگری شکفتگی تحصیلی. پژوهش‌های آموزش و یادگیری، ۱۶(۲)، ۱۰۳-۱۱۳.

گل‌پرور، محسن (۱۳۸۹). بررسی نقش اخلاق تحصیلی، عدالت و بی‌عدالتی آموزشی در رفتارهای مدنی تحصیلی دانشجویان. فصلنامه اندیشه‌های تازه در علوم تربیتی، ۴(۵)، ۲۵-۴۲.

مرادی، کیوان؛ واعظی، مظفرالدین؛ فرزانه، محمد و میرزایی، محمد (۱۳۹۳). رابطه خوش‌بینی تحصیلی با پیشرفت تحصیلی در بین دانش‌آموزان مدارس متوسطه پسرانه مناطق ۶ و ۹ شهر تهران. فصلنامه علمی- پژوهشی پژوهش در یادگیری آموزشگاهی و مجازی، ۲(۵)، ۶۹-۸۰.

نجار اصل، صدیقه (۱۳۸۹). رابطه بین برخی متغیرهای مهم انگیزش شغلی با رفتار مدنی - سازمانی کارکنان دانشگاه‌های آزاد اسلامی منطقه شش. یافته‌های نو در روان‌شناسی (روان‌شناسی اجتماعی)، ۵(۱۶)، ۸۵-۹۸.

نصیری، فخرالسادات و حیدری، نسرین (۱۳۹۹). نقش رفتار مدنی تحصیلی در خوش‌بینی تحصیلی دانشجویان: آزمون نقش هوش اخلاقی. نشریه پژوهش در نظام‌های آموزشی، ۱۴(۵۱)، ۲۳-۳۸.

نقی بیرانوند، فاطمه؛ قدم پور، عزت اله و صادقی، مسعود (۱۳۹۷). تأثیر آموزش راهبردهای یادگیری خودتنظیمی بر تأخیر در رضامندی و خوش‌بینی تحصیلی دانش‌آموزان. فصلنامه روان‌شناسی تربیتی، ۱۴(۴۹)، ۱۱۹-۱۳۷.

English References

Bae, Y., & Han, S. (2019). Academic Engagement and Learning Outcomes of the Student Experience in the Research University: Construct Validation of the Instrument. *Educational Sciences: Theory and Practice*, 19(3), 49-64.

Bandura, A. (2000). "Exercise of Human Agency through Collective Efficacy". *Current Directions in Psychological Science*, 9(3), 75-78.

Fredricks, J. A., Blumenfeld, P. C., & Paris, A. H. (2004). School engagement: Potential of the concept, state of the evidence. *Review of educational research*, 74(1), 59-109.

Patrick, B. C., Hisley, J., & Kempler, T. (2000). "What's everybody so excited about?": The effects of teacher enthusiasm on student intrinsic motivation and vitality. *The Journal of experimental education*, 68(3), 217-236.

Tschannen-Moran, M., Bankole, R. A., Mitchell, R. M., & Moore, D. M. (2013). Student academic optimism: A confirmatory factor analysis. *Journal of Educational Administration*, 51(2), 150-175.

Wagner, C. A. (2008). Academic optimism of Virginia high school teachers: Its relationship to organizational citizenship behaviors and student achievement. Doctor of Education (Ed.D.) dissertation, College of William & Mary - School of Education.

Wolters, C. A. (1999). The relation between high school students' motivational regulation and their use of learning strategies, effort, and classroom performance. *Learning and individual differences*, 11(3), 281-299.

Investigating the relationship between academic passion and academic optimism in the formation of academic civic behavior along with the mediating role of motivational self-regulatory strategies

Atefeh Jalali Fazl Abadi^۱, Mahshid Tajrobeh Kar^۲, Somayeh Pour Ehsan^۳

Abstract

The aim of this study was to investigate the relationship between academic passion and academic optimism in the formation of academic civic behavior along with the mediating role of motivational self-regulatory strategies. The statistical population was students studying at Shahid Bahonar University of Kerman in the academic year 2020-2021. Using multi-stage cluster random sampling method, 302 people were selected for statistical sampling. Measurement tools included the Fredricks et al.'s Academic Achievement Questionnaire, the Tschannen-Moran et al.'s Academic Optimism Questionnaire, the Golparvar Academic Civic Behavior Questionnaire, and the Wolters Motivational Self-Regulatory Strategies Questionnaire. The data of 4 questionnaires were analyzed by path analysis and multiple regression. Multivariate correlation coefficient for combining academic passion with academic civic behavior along with the mediating role of motivational self-regulatory strategies $MR=0.777$ and $RS=0.605$ and multivariate correlation coefficient for combining academic optimism with academic civic behavior along with the mediating role of motivational self-regulatory strategies $MR=0.795$ and $RS=0.621$ were obtained. Therefore,

---

^۱ Master of Educational Psychology, Faculty of Literature and Humanities, Shahid Bahonar University, Kerman, Iran

^۲ PhD in Psychology, Department of Psychology, Faculty of Literature and Humanities, Shahid Bahonar University, Kerman, Iran

^۳ PhD in Psychology, Department of Psychology, Faculty of Literature and Humanities, Shahid Bahonar University, Kerman, Iran

there is a direct correlation and parallel relationship between the variables of academic passion and academic optimism with academic civic behavior along with the mediating role of motivational self-regulatory strategies.

Keywords: Academic Passion, Academic Optimism, Academic Civic Behavior, Motivational Self-Regulatory Strategies